Πρὸς Ἐφεσίους

Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, τοῖς ἁγίοις 1 τοῖς οὖσιν ἐν Ἐφέσω καὶ πιστοῖς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ: χάρις ὑμῖν καὶ 2 εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

Εὐλογητὸς² ὁ θεὸς καὶ πατήρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ 3 εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάση εὐλογία³ πνευματικῆ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις⁴ ἐν χριστῷ: καθὼς ἐξελέξατο⁵ ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς⁶ κόσμου, 4 εἶναι ἡμᾶς ἀγίους καὶ ἀμώμους⁻ κατενώπιον⁵ αὐτοῦ ἐν ἀγάπη, 5 προορίσας³ ἡμᾶς εἰς υἰοθεσίαν¹ διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς αὐτόν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν¹¹ τοῦ θελήματος αὐτοῦ, εἰς ἔπαινον¹² δόξης τῆς χάριτος 6 αὐτοῦ, ἐν ἡ ἐχαρίτωσεν¹³ ἡμᾶς ἐν τῷ ἡγαπημένῳ: ἐν ῷ ἔχομεν τὴν 7 ἀπολύτρωσιν¹⁴ διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν¹⁵ τῶν παραπτωμάτων,¹⁶ κατὰ τὸν πλοῦτον¹⁻ τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἡς 8 ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάση σοφία καὶ φρονήσει,¹⁵ γνωρίσας ἡμῖν 9 τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ, κατὰ τὴν εὐδοκίαν¹¹ αὐτοῦ, ἡν προέθετο¹⁵ ἐν αὐτῷ εἰς οἰκονομίαν²⁰ τοῦ πληρώματος²¹ τῶν καιρῶν, 10 ἀνακεφαλαιώσασθαι²² τὰ πάντα ἐν τῷ χριστῷ, τὰ ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς

¹ Έρεσος, ου, ή, Ephesus. ² εὐλογητός, well spoken of, blessed. ³ εὐλογία, ας, ή, blessing, adulation. ⁴ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ⁵ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁶ καταβολή, ῆς, ἡ, foundation, depositing. ⁷ ἄμωμος, without blemish, blameless. ⁸ κατενώπιον, before, in the presence of (gen). ⁹ προορίζω, predetermine, foreordain. ¹⁰ υἱοθεσία, ας, ἡ, adoption. ¹¹ εὐδοκία, ας, ἡ, good pleasure, good-will. ¹² ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ¹³ χαριτόω, bestow favor on, favor highly. ¹⁴ ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance. ¹⁵ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ¹⁶ παράπτωμα, τος, τό, trespass, falling away. ¹⁷ πλούτος, ου, ὁ, wealth, riches. ¹⁸ φρόνησις, εως, ἡ, way of thinking, insight. ¹⁹ προτίθεμαι, purpose, design beforehand. ²⁰ οἰκονομία, ας, ἡ, stewardship, administration. ²¹ πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ²² ἀνακεφαλαιόω, sum up, recapitulate.

Πρὸς Ἐφεσίους 1:11 Byzantine NT

καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς: ἐν αὐτῷ, ἐν ῷ καὶ ἐκληρώθημεν¹ προορισθέντες² 11 κατὰ πρόθεσιν³ τοῦ τὰ πάντα ἐνεργοῦντος⁴ κατὰ τὴν βουλὴν⁵ τοῦ θελήματος αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον⁶ δόξης αὐτοῦ, τοὺς 12 προηλπικότας² ἐν τῷ χριστῷ: ἐν ῷ καὶ ὑμεῖς, ἀκούσαντες τὸν λόγον 13 τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ὑμῶν, ἐν ῷ καὶ πιστεύσαντες ἐσφραγίσθητε⁵ τῷ πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ ἁγίῳ, 14 ὅς ἐστιν ἀρραβὼν⁰ τῆς κληρονομίας¹⁰ ἡμῶν, εἰς ἀπολύτρωσιν¹¹ τῆς περιποιήσεως,¹² εἰς ἔπαινον⁶ τῆς δόξης αὐτοῦ.

Διὰ τοῦτο κἀγώ, ἀκούσας τὴν καθ' ὑμᾶς πίστιν ἐν τῷ κυρίῳ Ἰησοῦ καὶ 15 τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἀγίους, οὐ παύομαι¹³ εὐχαριστῶν 16 ὑπὲρ ὑμῶν, μνείαν¹⁴ ὑμῶν ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου: ἴνα ὁ 17 θεὸς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῆς δόξης, δώη ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως,¹⁵ ἐν ἐπιγνώσει¹6 αὐτοῦ: 18 πεφωτισμένους¹² τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας ὑμῶν, εἰς τὸ εἰδέναι ὑμᾶς τίς ἐστιν ἡ ἐλπὶς τῆς κλήσεως¹8 αὐτοῦ, καὶ τίς ὁ πλοῦτος¹9 τῆς δόξης τῆς κληρονομίας¹0 αὐτοῦ ἐν τοῖς ἀγίοις, καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον²0 19 μέγεθος²1 τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας, κατὰ τὴν ἐνέργειαν²² τοῦ κράτους²3 τῆς ἰσχύος²4 αὐτοῦ ἡν ἐνήργησεν⁴ ἐν τῷ 20 χριστῷ, ἐγείρας αὐτὸν ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐν δεξιᾳ αὐτοῦ ἐν

¹ κληρόω, appoint by lot, obtain an inheritance. ² προορίζω, predetermine, foreordain. ³ πρόθεσις, εως, ή, setting forth, purpose. ⁴ ἐνεργέω, work, effect. ⁵ βουλή, ῆς, ἡ, counsel, purpose. ⁶ ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ⁷ προελπίζω, hope before, be the first to hope. ⁸ σφραγίζω, seal, set a seal upon. ⁹ ἀρραβών, ῶνος, ὁ, earnest, pledge. ¹⁰ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ¹¹ ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance. ¹² περιποίησις, εως, ἡ, preservation, acquisition. ¹³ παύω, cause to cease. ¹⁴ μνεία, ας, ἡ, remembrance, mention. ¹⁵ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ¹⁶ ἐπίγνωσις, εως, ἡ, knowledge, discernment. ¹⁷ φωτίζω, give light, enlighten. ¹⁸ κλήσις, εως, ἡ, (divine) call, invitation. ¹⁹ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ²⁰ ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ²¹ μέγεθος, ους, τό, size, greatness. ²² ἐνέργεια, ας, ἡ, operative power, working. ²³ κράτος, ους, τό, power, dominion. ²⁴ ἰσχύς, ύος, ἡ, strength, power.

Byzantine NT Πρὸς Ἐφεσίους 1:21

τοῖς ἐπουρανίοις,¹ ὑπεράνω² πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως 21 καὶ κυριότητος,³ καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου⁴ οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι: καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ 22 τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ αὐτὸν ἔδωκεν κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῆ ἐκκλησίᾳ, ἥτις ἐστὶν τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα⁵ τοῦ τὰ πάντα ἐν 23 πᾶσιν πληρουμένου.

Καὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν καὶ ταῖς ἁμαρτίαις, ἐν αἶς 2 ποτὲ περιεπατήσατε κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ κόσμου τούτου, κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος, τοῦ πνεύματος τοῦ νῦν ἐνεργοῦντος ἐν τοῖς υἰοῖς τῆς ἀπειθείας: ἐν οῖς καὶ ἡμεῖς πάντες 3 ἀνεστράφημέν ποτε ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν, ποιοῦντες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν διανοιῶν, καὶ ἡμεν τέκνα φύσει ὀργῆς, ὡς καὶ οἱ λοιποί: ὁ δὲ θεός, πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν 4 πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἡν ἡγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς 5 τοῖς παραπτώμασιν συνεζωοποίησεν τῷ χριστῷ – χάριτί ἐστε σεσωσμένοι – καὶ συνήγειρεν, καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς 6 ἐπουρανίοις ἐν χριστῷ Ἰησοῦ: ἵνα ἐνδείξηται εν τοῖς αἰῶσιν τοῖς 7 ἐπερχομένοις τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐσὰς ἐφ' ἡμᾶς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ: τῆ γὰρ χάριτί ἐστε 8

¹ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ² ὑπεράνω, high above (gen), far above. ³ κυριότης, ητος, ή, lordship, dominion. ⁴ ὀνομάζω, name, give a name to. ⁵ πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ⁶ παράπτωμα, τος, τό, trespass, falling away. ⁷ ἀήρ, ος, ὁ, air. ⁵ ἐνεργέω, work, effect. ⁵ ἀπείθεια, ας, ή, disobedience, willful unbelief. ¹¹ ἀναστρέφω, return, live. ¹¹ διάνοια, ας, ή, mind, understanding. ¹² φύσις, εως, ή, nature, inherent nature. ¹³ συζωοποιέω, make alive together with someone. ¹⁴ συνεγείρω, raise up with, raise along with. ¹⁵ συγκαθίζω, cause to sit down together. ¹⁶ ἐνδείκνυμι, show forth, show. ¹⁷ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ¹⁵ ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ¹⁰ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ²⁰ χρηστότης, ητος, ἡ, goodness, kindness.

Πρὸς Ἐφεσίους 2:9

σεσωσμένοι διὰ τῆς πίστεως, καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν: θεοῦ τὸ δῶρον: οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μή τις καυχήσηται. Αὐτοῦ γάρ ἐσμεν ποίημα, 9 κτισθέντες ἐν χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προητοίμασεν ὁ θεός, ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν.

 Δ ιὸ μνημονεύετε ^{5} ὅτι ὑμεῖς ποτὲ τὰ ἔθνη ἐν σαρκί, οἱ λεγόμενοι 11άκροβυστία ^{6} ύπὸ τῆς λεγομένης περιτομῆς ἐν σαρκὶ χειροποιήτου, ^{7} 12 ότι ήτε ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ χωρὶς χριστοῦ, ἀπηλλοτριωμένοι® τῆς πολιτείας τοῦ Ἰσραήλ, καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν τῆς ἐπαγγελίας, έλπίδα μὴ ἔχοντες, καὶ ἄθεοι ^{11} ἐν τῷ κόσμῳ. Nυνὶ ^{12} δὲ ἐν χριστῷ 13Ἰησοῦ ὑμεῖς οἱ ποτὲ ὄντες μακρὰν ^{13} ἐγγὺς ἐγενήθητε ἐν τῷ αἴματι τοῦ χριστοῦ. Αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ 14 ἀμφότερα ^{14} ἕν, καὶ τὸ μεσότοιχον ^{15} τοῦ φραγμοῦ ^{16} λύσας, τὴν ἔχθραν 15 ἐν τῆ σαρκὶ αὐτοῦ, τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασιν, ^{18} καταργήσας: ἵνα τοὺς δύο κτίση³ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἕνα καινὸν ἄνθρωπον, ποιῶν εἰρήνην, καὶ ἀποκαταλλάξη ^{19} τοὺς ἀμφοτέρους ^{14} ἐν ἑνὶ σώματι 16 τῷ θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ^{17} ἐν αὐτῷ: καὶ 17έλθων εὐηγγελίσατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακρὰν ^{13} καὶ τοῖς ἐγγύς: ὅτι 18δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν ^{20} οἱ ἀμφότεροι ^{14} ἐν ἑνὶ πνεύματι πρὸς τὸν πατέρα. Ἄρα οὖν οὐκέτι ἐστὲ ξένοι ^{10} καὶ πάροικοι, ^{21} ἀλλὰ 19

¹δῶρον, ου, τό, gift, present. ²ποίημα, τος, τό, work, creation. ³κτίζω, create, form. ⁴προετοιμάζω, prepare beforehand, predestine. ⁵μνημονεύω, remember, make mention of. ⁶ἀκροβυστία, ας, ή, uncircumcision, foreskin. ⁷χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ⁸ ἀπαλλοτριόομαι, alienate, estrange. ⁹πολιτεία, ας, ή, citizenship, citizen body. ¹⁰ξένος, strange, stranger. ¹¹ ἄθεος, without God, godless. ¹²νυνί, now, already. ¹³ μακράν, far away. ¹⁴ ἀμφότεροι, both, both of two. ¹⁵ μεσότοιχον, ου, τό, middle wall, dividing wall. ¹⁶ φραγμός, οῦ, ὁ, wall, fence. ¹⁷ ἔχθρα, ας, ἡ, enmity, hostility. ¹⁸ δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance. ¹⁹ ἀποκαταλλάσσω, reconcile. ²⁰προσαγωγή, ῆς, ἡ, access, approach. ²¹πάροικος, ου, ὁ, alien, stranger.

Byzantine NT Πρὸς Ἐφεσίους 2:20

συμπολίται τών άγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ θεοῦ, ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ 20 τῷ θεμελίῳ τών ἀποστόλων καὶ προφητών, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐν ῷ πᾶσα οἰκοδομὴ συναρμολογουμένη 21 αὔξει εἰς ναὸν ἄγιον ἐν κυρίῳ, ἐν ῷ καὶ ὑμεῖς συνοικοδομεῖσθε εἰς 22 κατοικητήριον τοῦ θεοῦ ἐν πνεύματι.

Τούτου χάριν¹¹ ἐγὼ Παῦλος ὁ δέσμιος ¹² τοῦ χριστοῦ Ἰησοῦ ὑπὲρ ὑμῶν 3 τῶν ἐθνῶν, εἴγε ¹³ ἠκούσατε τὴν οἰκονομίαν ¹⁴ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ 2 τῆς δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς, ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν ¹⁵ ἐγνώρισέν μοι τὸ 3 μυστήριον, καθὼς προέγραψα ¹⁶ ἐν ὀλίγῳ, πρὸς ὁ δύνασθε 4 ἀναγινώσκοντες νοῆσαι ¹⁷ τὴν σύνεσίν ¹⁸ μου ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ χριστοῦ: ὁ ἐτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνωρίσθη τοῖς υἰοῖς τῶν ἀνθρώπων, 5 ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς ἀγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις ἐν πνεύματι: εἶναι τὰ ἔθνη συγκληρονόμα ¹⁹ καὶ σύσσωμα ²⁰ καὶ 6 συμμέτοχα ²¹ τῆς ἐπαγγελίας αὐτοῦ ἐν τῷ χριστῷ, διὰ τοῦ εὐαγγελίου, οῦ ἐγενόμην διάκονος κατὰ τὴν δωρεὰν ²² τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ, τὴν 7 δοθεῖσάν μοι κατὰ τὴν ἐνέργειαν ²³ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. Ἐμοὶ τῷ 8 ἐλαχιστοτέρῳ ²⁴ πάντων ἀγίων ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη, ἐν τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελίσασθαι τὸν ἀνεξιχνίαστον ²⁵ πλοῦτον ²⁶ τοῦ χριστοῦ, καὶ 9

¹ συμπολίτης, ου, ὁ, fellow citizen. ² οἰκεῖος, ου, ὁ, household, members of the household. ³ ἐποικοδομέω, build upon, build upon a foundation. ⁴ θεμέλιος, ου, ὁ, foundation. ⁵ ἀκρογωνιαῖος, corner, cornerstone. ⁶ οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ⁷ συναρμολογέω, fit together. ⁸ αὐξάνω, cause to grow, increase. ⁹ συνοικοδομέω, build up together. ¹⁰ κατοικητήριον, ου, τό, dwelling, dwelling-place. ¹¹ χάριν, in favor of, for the pleasure of. ¹² δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ¹³ εἴγε, if indeed, seeing that. ¹⁴ οἰκονομία, ας, ἡ, stewardship, administration. ¹⁵ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ¹⁶ προγράφω, write before, write previously. ¹⁷ νοέω, understand, consider. ¹⁸ σύνεσις, εως, ἡ, understanding, insight. ¹⁹ συγκληρονόμος, fellow heir, joint heir. ²⁰ σύσσωμος, of the same body. ²¹ συμμέτοχος, sharing with, partaking with. ²² δωρεά, ᾶς, ἡ, gift, free gift. ²³ ἐνέξιχνίαστος, inscrutable, incomprehensible. ²⁶ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches.

Πρὸς Ἐφεσίους 3:10

φωτίσαι πάντας τίς ἡ οἰκονομία τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ θεῷ τῷ τὰ πάντα κτίσαντι διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, ἴνα γνωρισθῆ νῦν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις 10 ἐν τοῖς ἐπουρανίοις διὰ τῆς ἐκκλησίας ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ θεοῦ, κατὰ πρόθεσιν τῶν αἰώνων ἣν ἐποίησεν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τῷ 11 κυρίῳ ἡμῶν: ἐν ῷ ἔχομεν τὴν παρρησίαν καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐν 12 πεποιθήσει διὰ τῆς πίστεως αὐτοῦ. Διὸ αἰτοῦμαι μὴ ἐκκακεῖν ὁ ἐν 13 ταῖς θλίψεσίν μου ὑπὲρ ὑμῶν, ἥτις ἐστὶν δόξα ὑμῶν.

Τούτου χάριν¹¹ κάμπτω¹² τὰ γόνατά¹³ μου πρὸς τὸν πατέρα τοῦ κυρίου 14 ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐξ οὖ πᾶσα πατριὰ¹⁴ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς 15 ὀνομάζεται,¹⁵ ἴνα δώη ὑμῖν, κατὰ τὸν πλοῦτον¹⁶ τῆς δόξης αὐτοῦ, 16 δυνάμει κραταιωθῆναι¹⁷ διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω¹⁸ ἄνθρωπον, κατοικῆσαι τὸν χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις 17 ὑμῶν: ἐν ἀγάπη ἐρριζωμένοι¹⁹ καὶ τεθεμελιωμένοι²⁰ ἵνα ἐξισχύσητε²¹ 18 καταλαβέσθαι²² σὺν πᾶσιν τοῖς ἁγίοις τί τὸ πλάτος²³ καὶ μῆκος²⁴ καὶ βάθος²⁵ καὶ ὕψος,²⁶ γνῶναί τε τὴν ὑπερβάλλουσαν²⁷ τῆς γνώσεως 19 ἀγάπην τοῦ χριστοῦ, ἵνα πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα²⁸ τοῦ θεοῦ.

¹ φωτίζω, give light, enlighten. ² οἰκονομία, ας, ἡ, stewardship, administration. ³ ἀποκρύπτω, hide, conceal. ⁴ κτίζω, create, form. ⁵ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ⁶ πολυποίκιλος, many-sided, manifold. ⁷ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ⁸ προσαγωγή, ῆς, ἡ, access, approach. ⁹ πεποίθησις, εως, ἡ, confidence, trust. ¹⁰ ἐκκακέω, am faint, am weary. ¹¹ χάριν, in favor of, for the pleasure of. ¹² κάμπτω, bend, bow. ¹³ γόνυ, ατος, τό, knee. ¹⁴ πατριά, ᾶς, ἡ, lineage, family. ¹⁵ ὀνομάζω, name, give a name to. ¹⁶ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ¹⁷ κραταιόω, strengthen, confirm. ¹⁸ ἔσω, within, inside. ¹⁹ ῥιζόω, root, fix by the root. ²⁰ θεμελιόω, lay a foundation, found. ²¹ ἐξισχύω, be able, be strong enough. ²² καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ²³ πλάτος, ους, τό, breadth, width. ²⁴ μῆκος, ους, τό, length. ²⁵ βάθος, ους, τό, depth, deep. ²⁶ ὕψος, ους, τό, height, heaven. ²⁷ ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ²⁸ πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment.

Byzantine NT Πρὸς Ἐφεσίους 3:20

Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ὑπὲρ ἐκπερισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἢ 20 νοοῦμεν, κατὰ τὴν δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν, αὐτῷ ἡ δόξα 21 ἐν τῆ ἐκκλησίᾳ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγώ, ὁ δέσμιος ^{3} ἐν κυρίῳ, ἀξίως ^{4} περιπατῆσαι τῆς ^{4} κλήσεως ής ἐκλήθητε, μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ 2πραότητος, μετὰ μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπη, 3 σπουδάζοντες 10 τηρεῖν τὴν ἑνότητα 11 τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμω τῆς εἰρήνης. εν σώμα καὶ εν πνεύμα, καθώς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾳ 4 έλπίδι τῆς κλήσεως δμῶν: εἶς κύριος, μία πίστις, ε̈ν βάπτισμα, εἶς 5 θεὸς καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων, καὶ διὰ πάντων, καὶ ἐν πᾶσιν ήμῖν. Ένὶ δὲ ἑκάστω ήμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον ^{14} τῆς 7δωρεᾶς τοῦ χριστοῦ. Διὸ λέγει, Άναβὰς εἰς ὕψος ήχμαλώτευσεν 8 αἰχμαλωσίαν, 18 καὶ ἔδωκεν δόματα 19 τοῖς ἀνθρώποις. Τὸ δέ, ἀνέβη, 9 τί έστιν εἰ μὴ ὅτι καὶ κατέβη πρῶτον εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς; $\mathbf{\acute{O}}$ καταβάς, αὐτός ἐστιν καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπεράνω $^{^{21}}$ πάντων τῶν 10ούρανῶν, ἵνα πληρώση τὰ πάντα. Καὶ αὐτὸς ἔδωκεν τοὺς μὲν 11 άποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς,²² τοὺς δὲ ποιμένας ^{23} καὶ διδασκάλους, πρὸς τὸν καταρτισμὸν ^{24} τῶν ἁγίων, εἰς 12

¹ νοέω, understand, consider. ² ἐνεργέω, work, effect. ³ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ⁴ ἀξίως, worthily, in a manner worthy of. ⁵ κλήσις, εως, ἡ, (divine) call, invitation. ⁶ ταπεινοφροσύνη, ης, ἡ, lowliness of mind, humility. ⁷ πραΰτης, mildness, gentleness. ⁸ μακροθυμία, ας, ἡ, long-suffering, patience. ⁹ ἀνέχομαι, endure, bear with. ¹⁰ σπουδάζω, hasten, be eager. ¹¹ ἐνότης, ητος, ἡ, oneness, unity. ¹² σύνδεσμος, ου, ὁ, bond, fetter. ¹³ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ¹⁴ μέτρον, ου, τό, measure, measuring rod. ¹⁵ δωρεά, ᾶς, ἡ, gift, free gift. ¹⁶ ὕψος, ους, τό, height, heaven. ¹⁷ αἰχμαλωτεύω, capture, lead captive. ¹⁸ αἰχμαλωσία, ας, ἡ, captivity, host of captives. ¹⁹ δόμα, τος, τό, present, gift. ²⁰ κατώτερος, lower. ²¹ ὑπεράνω, high above (gen), far above. ²² εὐαγγελιστής, οῦ, ὁ, evangelist, bringer of good tidings. ²³ ποιμήν, ένος, ὁ, shepherd. ²⁴ καταρτισμός, οῦ, ὁ, equipment, equipping.

Πρὸς Ἐφεσίους 4:13

ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν¹ τοῦ σώματος τοῦ χριστοῦ: μέχρι² 13 καταντήσωμεν³ οἱ πάντες εἰς τὴν ἑνότητα⁴ τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως⁵ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον,⁶ εἰς μέτρον⁻ ἡλικίας⁶ τοῦ πληρώματος⁰ τοῦ χριστοῦ: ἵνα μηκέτι¹⁰ ὧμεν νήπιοι,¹¹ 14 κλυδωνιζόμενοι¹² καὶ περιφερόμενοι¹³ παντὶ ἀνέμω τῆς διδασκαλίας,¹⁴ ἐν τῆ κυβείᾳ¹⁵ τῶν ἀνθρώπων, ἐν πανουργίᾳ¹⁶ πρὸς τὴν μεθοδείαν¹⁻ τῆς πλάνης:¹⁶ ἀληθεύοντες¹⁰ δὲ ἐν ἀγάπη αὐξήσωμεν²⁰ εἰς αὐτὸν τὰ 15 πάντα, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλή, ὁ χριστός, ἐξ οῦ πᾶν τὸ σῶμα 16 συναρμολογούμενον²¹ καὶ συμβιβαζόμενον²² διὰ πάσης ἀφῆς²³ τῆς ἐπιχορηγίας,²⁴ κατ' ἐνέργειαν²⁵ ἐν μέτρω̞⁻ ἑνὸς ἑκάστου μέρους, τὴν αὔξησιν²⁶ τοῦ σώματος ποιεῖται εἰς οἰκοδομὴν¹ ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπη.

Τοῦτο οὖν λέγω καὶ μαρτύρομαι²⁷ ἐν κυρίῳ, μηκέτι¹⁰ ὑμᾶς περιπατεῖν, 17 καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη περιπατεῖ ἐν ματαιότητι²⁸ τοῦ νοὸς²⁹ αὐτῶν, ἐσκοτισμένοι³⁰ τῆ διανοίᾳ,³¹ ὄντες ἀπηλλοτριωμένοι³² τῆς ζωῆς τοῦ 18 θεοῦ διὰ τὴν ἄγνοιαν³³ τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς, διὰ τὴν πώρωσιν³⁴ τῆς καρδίας αὐτῶν: οἵτινες ἀπηλγηκότες³⁵ ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῆ 19 ἀσελγείᾳ,³⁶ εἰς ἐργασίαν³⁷ ἀκαθαρσίας³⁸ πάσης ἐν πλεονεξίᾳ.³⁹ Ὑμεῖς 20

¹οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ² μέχρι, until, as far as (gen). ³ καταντάω, come to, arrive. ⁴ ἐνότης, ητος, ἡ, oneness, unity. ⁵ ἐπίγνωσις, εως, ἡ, knowledge, discernment. ⁶ τέλειος, complete, perfect. ⊓ μέτρον, ου, τό, measure, measuring rod. δ ἡλικία, ας, ἡ, maturity, age. ⁰ πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ¹⁰ μηκέτι, no longer. ¹¹ νήπιος, infant, child. ¹² κλυδωνίζομαι, be tossed here and there by waves. ¹³ περιφέρω, carry about, carry around. ¹⁴ διδασκαλία, ας, ἡ, teaching, doctrine. ¹⁵ κυβεία, ας, ἡ, craftiness, trickery. ¹⁶ πανουργία, ας, ἡ, cleverness, craftiness. Trickery. ¹⁰ μεθοδεία, ας, ἡ, scheming, craftiness. ¹ፄ πλάνη, ης, ἡ, wandering, error. ¹⁰ ἀληθεύω, speak the truth, say. ²⁰ αὐξάνω, cause to grow, increase. ²¹ συναρμολογέω, fit together. ²² συμβιβάζω, hold together, instruct. ²³ ἀφἡ, ῆς, ἡ, joint, band. ²⁴ ἐπιχορηγία, ας, ἡ, assistance, provision. ²⁵ ἐνέργεια, ας, ἡ, operative power, working. ²⁶ αὔξησις, εως, ἡ, growth, increase. ²² μαρτύρομαι, affirm, testify. ²² ματαιότης, ητος, ἡ, vanity, emptiness. ²⁰ νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ³⁰ σκοτίζω, darken. ³¹ διάνοια, ας, ἡ, mind, understanding. ³² ἀπαλλοτριόομαι, alienate, estrange. ³³ ἄγνοια, ας, ἡ, ignorance. ³⁴ πώρωσις, εως, ἡ, hardness, obstinancy. ³⁵ ἀπαλγέω, become callous, dead to feeling. ³⁶ ἀσέλγεια, ας, ἡ, licentiousness, debauchery. ³⁵ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ³³ ἀκαθαρσία, ας, ἡ, uncleanness, impurity. ³⁰ πλεονεξία, ας, ἡ, covetousness, avarice.

Byzantine NT Πρὸς Ἐφεσίους 4:21

δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε τὸν χριστόν, εἴγε¹ αὐτὸν ἠκούσατε καὶ ἐν αὐτῷ 21 ἐδιδάχθητε, καθώς ἐστιν ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ: ἀποθέσθαι² ὑμᾶς, 22 κατὰ τὴν προτέραν³ ἀναστροφήν,⁴ τὸν παλαιὸν⁵ ἄνθρωπον, τὸν φθειρόμενον⁶ κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης:⁻ ἀνανεοῦσθαι⁶ δὲ τῷ 23 πνεύματι τοῦ νοὸς⁰ ὑμῶν, καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον, τὸν 24 κατὰ θεὸν κτισθέντα¹⁰ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι¹¹ τῆς ἀληθείας.

Διὸ ἀποθέμενοι² τὸ ψεῦδος¹² λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ τοῦ 25 πλησίον¹³ αὐτοῦ: ὅτι ἐσμὲν ἀλλήλων μέλη. Ὀργίζεσθε¹⁴ καὶ μὴ 26 ἀμαρτάνετε: ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω¹⁵ ἐπὶ τῷ παροργισμῷ¹⁶ ὑμῶν: μηδὲ 27 δίδοτε τόπον τῷ διαβόλῳ. Ὁ κλέπτων¹⊓ μηκέτι¹³ κλεπτέτω:¹⊓ μᾶλλον 28 δὲ κοπιάτω,¹ゅ ἐργαζόμενος τὸ ἀγαθὸν ταῖς χερσίν, ἵνα ἔχη μεταδιδόναι²⁰ τῷ χρείαν ἔχοντι. Πᾶς λόγος σαπρὸς²¹ ἐκ τοῦ στόματος 29 ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω, ἀλλ' εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομὴν²² τῆς χρείας, ἵνα δῷ χάριν τοῖς ἀκούουσιν. Καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ πνεῦμα τὸ 30 ἄγιον τοῦ θεοῦ, ἐν ῷ ἐσφραγίσθητε²³ εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως.²⁴ 31 Πᾶσα πικρία²⁵ καὶ θυμὸς²⁶ καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ²π καὶ βλασφημία² ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν, σὺν πάσῃ κακίᾳ:²9 γίνεσθε δὲ εἰς ἀλλήλους 32 χρηστοί,³⁰ εὕσπλαγχνοι,³¹ χαριζόμενοι³² ἑαυτοῖς, καθὼς καὶ ὁ θεὸς ἐν

¹ εἴγε, if indeed, seeing that. ² ἀποτίθημι, put off, lay aside. ³ πρότερον, formerly, before. ⁴ ἀναστροφή, ῆς, ἡ, conduct, behavior. ⁵ παλαιός, old, ancient. ⁶ φθείρω, destroy, corrupt. ⁻ ἀπάτη, ης, ἡ, deceit, deceitfulness. ⁶ ἀνανεόω, renew, become young again. ⁰ νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ¹⁰ κτίζω, create, form. ¹¹ ὁσιότης, ητος, ἡ, piety, holiness. ¹² ψεῦδος, ους, τό, lie. ¹³ πλησίον, near, neighbor (as a noun). ¹⁴ ὀργίζω, irritate, provoke. ¹⁵ ἐπιδύω, set, go down. ¹⁶ παροργισμός, οῦ, ὁ, irritation, anger. ¹⁻ κλέπτω, steal. ¹ϐ μηκέτι, no longer. ¹⁰ κοπιάω, toil, labor. ²⁰ μεταδίδωμι, give a share of, share. ²¹ σαπρός, rotten, worthless. ²² οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ²³ σφραγίζω, seal, set a seal upon. ²⁴ ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance. ²⁵ πικρία, ας, ἡ, bitterness. ²⁶ θυμός, ου, ὁ, wrath, outburst of passion. ²⁻ κραυγή, ῆς, ἡ, outcry, crying. ²৪ βλασφημία, ας, ἡ, blasphemy, reproach. ²ց κακία, ας, ἡ, malice, evil. ³⁰ χρηστός, good, kind. ³¹ εὔσπλαγχνος, tender-hearted, merciful. ³² γαρίζομαι, give freely, forgive.

Πρὸς Ἐφεσίους 5:2

χριστῷ ἐχαρίσατο ἡμῖν.

Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ ^{2} τοῦ θεοῦ, ὡς τέκνα ἀγαπητά: καὶ περιπατεῖτε ἐν 5 άγάπη, καθώς καὶ ὁ χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ύπὲρ ἡμῶν προσφορὰν ^{3} καὶ θυσίαν τῷ θεῷ εἰς ὀσμὴν ^{4} εὐωδίας. ^{5} 3 Πορνεία δὲ καὶ πᾶσα ἀκαθαρσία ἢ πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ύμῖν, καθὼς πρέπει ἀγίοις: καὶ αἰσχρότης, το καὶ μωρολογία, το 4 εὐτραπελία, ^{12} τὰ οὐκ ἀνήκοντα: ^{13} ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστία. ^{14} Τοῦτο ^{5} γάρ ἐστε γινώσκοντες, ὅτι πᾶς πόρνος, ὅ ἀκάθαρτος, ἢ πλεονέκτης, ۏ ὅς ἐστιν εἰδωλολάτρης, $^{^{17}}$ οὐκ ἔχει κληρονομίαν $^{^{18}}$ ἐν τῆ βασιλεία τοῦ χριστοῦ καὶ θεοῦ. Μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω ^{19} κενοῖς ^{20} λόγοις: διὰ ταῦτα ^{6} γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας. $^{^{21}}$ $\mathbf{M}$ ὴ οὖν $\mathbf{7}$ γίνεσθε συμμέτοχοι ^{22} αὐτῶν: ἦτε γάρ ποτε σκότος, νῦν δὲ φῶς ἐν 8κυρίω: ως τέκνα φωτός περιπατείτε – ο γαρ καρπός τοῦ πνεύματος ἐν πάση ἀγαθωσύνη καὶ δικαιοσύνη καὶ ἀληθεία – δοκιμάζοντες $^{^{24}}$ $\,\,$ 10τί ἐστιν εὐάρεστον ^{25} τῷ κυρίῳ: καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε ^{26} τοῖς ἔργοις 11τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκότους, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε: ^{28} τὰ γὰρ κρυφ $\tilde{\eta}$ 12 γινόμενα ὑπ' αὐτῶν αἰσχρόν ^{30} ἐστιν καὶ λέγειν. Τὰ δὲ πάντα 13 έλεγχόμενα ^{28} ύπὸ τοῦ φωτὸς φανεροῦται: πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον

¹ χαρίζομαι, give freely, forgive. ² μιμητής, οῦ, ὁ, imitator. ³ προσφορά, ᾶς, ἡ, offering, sacrifice. ⁴ ὀσμή, ῆς, ἡ, smell, aroma. ⁵ εὐωδία, ας, ἡ, fragrance, sweet smell. ⁶ ἀκαθαρσία, ας, ἡ, uncleanness, impurity. ⁷ πλεονεξία, ας, ἡ, covetousness, avarice. ⁸ ὀνομάζω, name, give a name to. ⁹ πρέπω, be clearly seen, be fitting. ¹⁰ αἰσχρότης, ητος, ἡ, shamefulness, obscenity. ¹¹ μωρολογία, ας, ἡ, foolish or silly talk. ¹² εὐτραπελία, ας, ἡ, coarse jesting, low jesting. ¹³ ἀνήκω, be fit, be proper. ¹⁴ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ¹⁵ πόρνος, ου, ὁ, fornicator, immoral person. ¹⁶ πλεονέκτης, ου, ὁ, covetous or greedy person. ¹⁷ εἰδωλολάτρης, ου, ὁ, image worshiper, idolater. ¹⁸ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ¹⁹ ἀπατάω, deceive, lead into error. ²⁰ κενός, empty, vain. ²¹ ἀπείθεια, ας, ἡ, disobedience, willful unbelief. ²² συμμέτοχος, sharing with, partaking with. ²³ ἀγαθωσύνη, ης, ἡ, goodness. ²⁴ δοκιμάζω, prove, approve. ²⁵ εὐάρεστος, well-pleasing, acceptable. ²⁶ συγκοινωνέω, have fellowship with, participate. ²⁷ ἄκαρπος, unfruitful, barren. ²⁸ ἐλέγχω, convict, reprove. ²⁹ κρυφῆ, secretly, in secret. ³⁰ αἰσχρός, shameful, base.

Byzantine NT Πρὸς Ἐφεσίους 5:14

φῶς ἐστίν. Δ ιὸ λέγει, "Εγειρε ὁ καθεύδων καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, 14 καὶ ἐπιφαύσει σοι ὁ χριστός.

Βλέπετε οὖν πῶς ἀκριβῶς³ περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι,⁴ ἀλλ' ὡς σοφοί,⁵ 15 ἐξαγοραζόμενοι⁶ τὸν καιρόν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσιν. Διὰ τοῦτο 17 μὴ γίνεσθε ἄφρονες,⁵ ἀλλὰ συνιέντες τί τὸ θέλημα τοῦ κυρίου. Καὶ 18 μὴ μεθύσκεσθε⁵ οἴνῳ, ἐν ῷ ἐστὶν ἀσωτία,⁵ ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν πνεύματι, λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς¹⁰ καὶ ὕμνοις¹¹ καὶ ϣδαῖς¹² 19 πνευματικαῖς, ἄδοντες¹³ καὶ ψάλλοντες¹⁴ ἐν τῆ καρδία ὑμῶν τῷ κυρίῳ, εὐχαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ πάντων ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου 20 ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ τῷ θεῷ καὶ πατρί, ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν 21 φόβῳ χριστοῦ.

Αἱ γυναῖκες, τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὑποτάσσεσθε, ὡς τῷ κυρίῳ. "Ότι ἀνήρ 22 ἐστιν κεφαλὴ τῆς γυναικός, ὡς καὶ ὁ χριστὸς κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας, καὶ αὐτός ἐστιν σωτὴρ τοῦ σώματος. Άλλ' ὥσπερ ἡ ἐκκλησία 24 ὑποτάσσεται τῷ χριστῷ, οὕτως καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ἐν παντί. Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας ἑαυτῶν, καθὼς καὶ ὁ 25 χριστὸς ἡγάπησεν τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς: ἵνα αὐτὴν ἁγιάση, καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι, ἵνα 26 παραστήσῃ αὐτὴν ἑαυτῷ ἔνδοξον την ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν

¹ καθεύδω, sleep. ² ἐπιφαύω, shine upon, give light to. ³ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ⁴ἄσοφος, unwise, foolish. ⁵ σοφός, wise. ⁶ ἐξαγοράζω, redeem, make the most of. ⁻ ἄφρων, foolish, senseless. ⁵ μεθύσκω, make drunk. ⁵ ἀσωτία, ας, ἡ, dissipation, debauchery. ¹⁰ ψαλμός, οῦ, ὁ, song of praise, psalm. ¹¹ ὕμνος, ου, ὁ, song of praise, hymn. ¹² ψόἡ, ῆς, ἡ, song, ode. ¹³ ἄδω, sing. ¹⁴ ψάλλω, sing, sing praise. ¹⁵ σωτήρ, ῆρος, ὁ, savior, deliverer. ¹⁶ λουτρόν, οῦ, τό, bath, washing. ¹⁻ ἔνδοξος, honored, glorious.

Πρὸς Ἐφεσίους 5:28 Byzantine NT

σπίλον¹ ἢ ῥυτίδα² ἤ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἴνα ῇ ἀγία καὶ ἄμωμος.³ 28 Οὕτως ὀφείλουσιν οἱ ἄνδρες ἀγαπῷν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα. Ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἑαυτὸν ἀγαπῷ: 29 οὐδεὶς γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλ' ἐκτρέφει⁴ καὶ θάλπει⁵ αὐτήν, καθὼς καὶ ὁ κύριος τὴν ἐκκλησίαν: ὅτι μέλη ἐσμὲν 30 τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν ὀστέων⁶ αὐτοῦ. 31 Αντὶ⁻ τούτου καταλείψει⁶ ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεταιఄ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν: ἐγὼ 32 δὲ λέγω εἰς χριστὸν καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ΄ 33 ἔνα, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν: ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα.

Τὰ τέκνα, ὑπακούετε¹⁰ τοῖς γονεῦσιν¹¹ ὑμῶν ἐν κυρίῳ: τοῦτο γάρ ἐστιν 6 δίκαιον. Τίμα¹² τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα ἤτις ἐστὶν ἐντολὴ 2 πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ, ἵνα εὖ¹³ σοι γένηται, καὶ ἔσῃ μακροχρόνιος¹⁴ ἐπὶ 3 τῆς γῆς. Καὶ οἱ πατέρες, μὴ παροργίζετε¹⁵ τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλ' 4 ἐκτρέφετε⁴ αὐτὰ ἐν παιδείᾳ¹⁶ καὶ νουθεσίᾳ¹⁷ κυρίου.

¹ σπίλος, ου, ὁ, spot, stain. ² ῥυτίς, ίδος, ἡ, wrinkle, spiritual defect. ³ ἄμωμος, without blemish, blameless. ⁴ ἐκτρέφω, nourish, rear. ⁵ θάλπω, cherish, comfort. ⁶ ὀστέον, τό, bone. ⁷ ἀντί, instead of, in place of. ⁸ καταλείπω, leave, leave behind. ⁹ προσκολλάω, join closely, cleave to. ¹⁰ ὑπακούω, obey, listen. ¹¹ γονεύς, έως, ὁ, parent. ¹² τιμάω, honor, value at a price. ¹³ εὖ, well, well done. ¹⁴ μακροχρόνιος, long-lived. ¹⁵ παροργίζω, provoke to anger, exasperate. ¹⁶ παιδεία, ας, ἡ, training, discipline. ¹⁷ νουθεσία, ας, ἡ, admonition, instruction.

Byzantine NT Πρὸς Ἐφεσίους 6:5

Οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε¹ τοῖς κυρίοις κατὰ σάρκα, μετὰ φόβου καὶ 5 τρόμου,² ἐν ἀπλότητι³ τῆς καρδίας ὑμῶν, ὡς τῷ χριστῷ: μὴ κατ' 6 ὀφθαλμοδουλείαν⁴ ὡς ἀνθρωπάρεσκοι,⁵ ἀλλ' ὡς δοῦλοι τοῦ χριστοῦ, ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ἐκ ψυχῆς, μετ' εὐνοίας⁶ δουλεύοντες 7 ὡς τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις: εἰδότες ὅτι ὁ ἐάν τι ἔκαστος ποιήση 8 ἀγαθόν, τοῦτο κομιεῖται⁻ παρὰ τοῦ κυρίου, εἴτε δοῦλος, εἴτε ἐλεύθερος.⁶ Καὶ οἱ κύριοι, τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτούς, ἀνιέντες⁴ τὴν 9 ἀπειλήν:¹⁰ εἰδότες ὅτι καὶ ὑμῶν αὐτῶν ὁ κύριός ἐστιν ἐν οὐρανοῖς, καὶ προσωποληψία¹¹ οὐκ ἔστιν παρ' αὐτῷ.

Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, ἐνδυναμοῦσθε¹² ἐν κυρίῳ, καὶ ἐν τῷ κράτει¹³ 10 τῆς ἰσχύος¹⁴ αὐτοῦ. Ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν¹⁵ τοῦ θεοῦ, πρὸς τὸ 11 δύνασθαι ὑμᾶς στῆναι πρὸς τὰς μεθοδείας¹⁶ τοῦ διαβόλου. Ὅτι οὐκ 12 ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη¹γ πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας¹δ τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας¹γ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις.²0 Διὰ τοῦτο ἀναλάβετε²¹ τὴν πανοπλίαν¹5 τοῦ θεοῦ, ἵνα 13 δυνηθῆτε ἀντιστῆναι²² ἐν τῆ ἡμέρα τῆ πονηρᾶ, καὶ ἄπαντα κατεργασάμενοι²³ στῆναι. Στῆτε οὖν περιζωσάμενοι²⁴ τὴν ὀσφὺν²⁵ 14 ὑμῶν ἐν ἀληθεία, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα²⁶ τῆς δικαιοσύνης, 15

¹ ὑπακούω, obey, listen. ² τρόμος, ου, ὁ, trembling, quaking. ³ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ⁴ ὀφθαλμοδουλεία, ας, ἡ, service rendered only while the master watches. ⁵ ἀνθρωπάρεσκος, people pleaser. ⁶ εὔνοια, ας, ἡ, favor, affection. ⁻ κομίζω, receive, bring. 8 ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. 9 ἀνίημι, give up, loosen. ¹¹ ἀπειλή, ῆς, ἡ, threat, threatening. ¹¹ προσωποληψία, ας, ἡ, partiality, favoritism. ¹² ἐνδυναμόω, strengthen, empower. ¹³ κράτος, ους, τό, power, dominion. ¹⁴ ἰσχύς, ύος, ἡ, strength, power. ¹⁵ πανοπλία, ας, ἡ, full armor, complete armor. ¹⁶ μεθοδεία, ας, ἡ, scheming, craftiness. ¹² πάλη, ης, ἡ, struggle, fight. ¹² κοσμοκράτωρ, ορος, ὁ, world ruler, ruler of this world. ¹⁰ πονηρία, ας, ἡ, iniquity, wickedness. ²⁰ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ²¹ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ²² ἀνθίστημι, resist, oppose. ²³ κατεργάζομαι, work out, produce. ²⁴ περιζώννυμι, gird, gird round. ²⁵ ὀσφύς, ύος, ἡ, waist, hip. ²⁶ θώραξ, ακος, ὁ, breastplate.

Πρὸς Ἐφεσίους 6:16 Byzantine NT

καὶ ὑποδησάμενοι¹ τοὺς πόδας ἐν ἑτοιμασία² τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης: ἐπὶ πᾶσιν ἀναλαβόντες³ τὸν θυρεὸν⁴ τῆς πίστεως, ἐν ῷ 16 δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη⁵ τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα⁶ σβέσαι.⁻ 17 Καὶ τὴν περικεφαλαίαν⁵ τοῦ σωτηρίου᾽ δέξασθαι, καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ πνεύματος, ὅ ἐστιν ῥῆμα θεοῦ: διὰ πάσης προσευχῆς καὶ 18 δεήσεως¹⁰ προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο ἀγρυπνοῦντες¹¹ ἐν πάσῃ προσκαρτερήσει¹² καὶ δεήσει¹⁰ περὶ πάντων τῶν ἀγίων, καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα μοι δοθῆ λόγος ἐν ἀνοίξει¹³ 19 τοῦ στόματός μου ἐν παρρησία γνωρίσαι τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου, ὑπὲρ οὖ πρεσβεύω¹⁴ ἐν ἀλύσει,¹⁵ ἵνα ἐν αὐτῷ 20 παρρησιάσωμαι,¹⁶ ὡς δεῖ με λαλῆσαι.

Τυα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ' ἐμέ, τί πράσσω, πάντα ὑμῖν γνωρίσει ¹⁷ 21 Τυχικὸς ¹⁸ ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος ἐν κυρίῳ: ὅν 22 ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν, καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν.

Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ 23 κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ. Ἡ χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν 24 κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν χριστὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ. 19 Ἀμήν.

¹ ὑποδέω, put on my feet. ² ἑτοιμασία, ας, ἡ, readiness, preparation. ³ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁴ θυρεός, οῦ, ὁ, shield, large shield. ⁵ βέλος, ους, τό, arrow, missile. ⁴πυρόω, burn, am purified by fire. ⁷ σβέννυμι, quench, extinguish. ⁸ περικεφαλαία, ας, ἡ, helmet. ⁹ σωτήριος, saving, bringing salvation. ¹0 δέησις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ¹¹ ἀγρυπνέω, sleepless, watchful. ¹² προσκαρτέρησις, εως, ἡ, perseverance, steadfastness. ¹³ ἄνοιξις, εως, ἡ, opening, act of opening. ¹⁴ πρεσβεύω, be an ambassador, am aged. ¹⁵ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ¹⁶ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ¹⁷ γνωρίζω, make known, declare. ¹⁸ Τυχικός, οῦ, ὁ, Tychicus. ¹⁹ ἀφθαρσία, ας, ἡ, incorruptibility, immortality.